

Les potencialitats dels joves

Marc PONS i MARTELL

Andorra la Vella concentra gairebé prop del 33% de la població jove del Principat d'Andorra, amb el que això comporta. No compto amb la població juvenil desplaçada diàriament que ve a desenvolupar la seva tasca laboral o educativa o de lleure a la capital. La situació de crisi ha fet augmentar l'atur juvenil, però actualment menys d'un miler de persones estan inscrites al Servei d'Ocupació. És competència moral del comú d'Andorra la Vella afavorir en la mesura de les seves possibilitats la inserció laboral dels seus vilatans. La joventut conforma la futura força de qualsevol societat.

Ens trobem en moltes ocasions joves majors de 16 anys que ja tenen edat legal per participar activament en el món laboral, que no han assolit el graduat escolar i que no disposen d'una formació mínima de les habilitats bàsiques per poder aconseguir una feina. L'accés al món laboral requereix cada vegada un grau més elevat d'especialització així com d'unes exigències elevades que no sempre són factibles de cobrir. És en aquests casos quan les dificultats poden incrementar-se fins al punt de convertir-se en situacions de risc social. El comú va implantar un programa anomenat *Activa't* pensat per donar resposta als joves preferentment residents a la parròquia d'Andorra la Vella, que tinguin una edat compresa entre els 16 i els 20 anys, que no estiguin fent cap activitat laboral ni formativa i que estiguin inscrits al Servei d'Ocupació. Bàsicament els joves d'aquesta primera edició han seguit un curs teòric i pràctic amb el doble objectiu de dotar-los de les estratègies i de les eines necessàries per afavorir la seva inserció laboral o represa d'estudis i, d'altra banda, capacitar-los de forma pràctica i activa en l'ocupació d'un lloc de treball.

Més concretament, els joves beneficiaris del projecte *Activa't*, un cop assolits els sis mesos de compromís en el projecte:

- Han après a elaborar adequadament un *curriculum vitae*.
- Han conegut les demandes del mercat laboral.
- Han adquirit les habilitats socials que propiciïn la consecució i el manteniment d'una feina.
- Han potenciat les seves competències per incrementar les seves possibilitats d'ocupabilitat.

- Han millorat la seva autoestima.
- Han millorat la seva autonomia.
- Han adquirit aprenentatges laborals (puntualitat, responsabilitat, millorar la concentració, ser resolutiu/iva, predisposició, implicació...).
- Han millorat el grau de motivació respecte a l'elecció de projecte de futur.

I també en molts casos:

- Han fomentat la seva participació en els diferents recursos de la comunitat, associacions, col·lectius.

Per tant, la finalitat d'*Activa't* és prevenir aquestes situacions de risc proporcionant al jove inactiu recursos i estratègies personals per poder incrementar les seves possibilitats d'inserció laboral. Ara estem fent valoració de la primera edició del programa i, contents de la implantació, valorem continuar-lo reformulant-ne alguns punts i anivellant serrells.

No volia venir a fer la meua ponència sol, a parlar-vos sobre la joventut.

Un dels motius és que no sóc expert en estadística i fora de les teories crec que res no és millor que deixar-vos veure aquest vídeo introductorí que he editat com a mostra d'experiències i reflexions d'alguns dels joves que han volgut explicar les seves històries. Vegeu el vídeo: <http://youtu.be/6RHkvyE1KsM>.

Em sembla oportú citar unes paraules d'un reconegut exiliat republicà català que va viure a Prada, Pau Casals: "Cada segon que vivim és un moment nou i únic de l'univers, un moment que no tornarà mai més. I què és el que ensenyem als nostres fills? Doncs els ensenyem que dos i dos són quatre, que París és la capital de França... Quan els ensenyarem, a més a més, què són?"

A cadascun d'ells li hauríem de dir: Saps qui ets?

Ets una meravella!

Ets únic!

Mai abans no hi havia hagut cap altre infant com tu.

Amb les teves cames, els teus braços, amb l'habilitat dels teus dits, amb la teua manera de moure't.

Potser arribis a ser un shakespeare, un miquel àngel, un beethoven.

Tens totes les capacitats.

Sí, ets una meravella!

[...]

Has de treballar –igual que tots hem de treballar– per fer el món digne dels seus fills!"

Fer un món digne des d'on?

Les institucions andorranes activen polítiques de joventut i creen recursos dirigits a joves amb l'objectiu de ser un punt d'ajuda més per desenvolupar i acompanyar els joves en la transició d'infant a adult. Com a exemple d'això trobem a Andorra, sota el paraigua del Pla nacional, els plans parroquials de joventut, que han estat posats en marxa amb l'ajuda dels mateixos joves per definir-ne els àmbits i les prioritats d'actuació. Cal tenir en compte que la conjuntura social, avui per avui, no és favorable per al jove. No obstant això, voldria centrar-me en les potencialitats dels joves, i concretament d'aquells que per causa de contextos personals,

familiars o escolars no assoleixen l'èxit. Molts poden dir que cal afavorir i potenciar una educació en valors i gaudir d'una bona salut emocional. Si bé és cert que l'administració ha de seguir i continuar treballant per al conjunt de joves, no podem deixar de banda les condicions individuals de tots i cadascun d'ells.

Les dimensions del nostre país permeten la proximitat no solament de les administracions parroquials, sinó també de l'administració central i dels organismes que treballen directament o indirectament per la nostra joventut. No falten recursos destinats a la informació i dinamització juvenil. En un país de 368 km² disposem de set punts d'informació juvenil parroquials des d'on els joves poden trobar ajuda i suport als seus projectes i respostes als seus neguits, dubtes o preguntes. Més enllà del que seria una descripció de l'oferta educativa, lúdica, esportiva, cultural o d'oci, que tots coneixem, Andorra pot oferir molt més.

Que Andorra sigui un país per a joves no només depèn del marc conjuntural i de tot l'exposat anteriorment. Depèn de l'actitud i l'estratègia que els actors implicats mostrem en la nostra interrelació amb el jove (família, educadors, informadors i cadascun de nosaltres). El valor afegit és un tracte personalitzat, en què cas a cas els joves puguin ser atesos i compresos en relació amb el seu univers més personal. D'aquesta forma es possible detonar un canvi en el seu procés evolutiu. Les potencialitats dels joves andorrans són les mateixes que les de qualsevol altre jove d'altres ciutats o països, però amb un niu més condicionat que és Andorra. En termes generals, la inexperiència pròpia de les característiques dels joves pot fer alentir el procés.

Us deuen preguntar on vull arribar? No cal inventar la sopa d'all. Com deia abans, els projectes juvenils desenvolupats actualment ja cobreixen les necessitats de diferents perfils de joves. Una part crucial és tenir en compte la part emocional dels joves. Sentir-se escoltat. L'adolescència és una etapa en què busquem definir-nos. Conèixer-nos a nosaltres mateixos i trobar el nostre lloc. Sentir un reconeixement, conèixer-se a si mateix, és crucial. Hem de tenir en compte que menys experiència i menys bagatge de vida equivalen a una manca de recursos per desenvolupar-se. Heu vist en el vídeo que joves de diferents edats, perfils i condicions han trobat o estan trobant el seu camí. Per a molts no ha estat gens fàcil. Cadascú pel seu context personal. No obstant això, voldria mostrar-vos el denominador d'èxit comú. Aquests joves tenen unes bones habilitats comunicatives, d'interrelació social, afectives i emocionals. Això fa que creïni i projectin una imatge de bona autoestima que reforça la seva motivació i nodreix el seu esforç per seguir assolint el seu èxit. Un petit incís en el concepte d'èxit: èxit no és necessàriament el producte que es ven socialment, de jove llicenciat en Econòmiques, que ocupa un càrrec en una entitat bancària, que vesteix d'Armani, que es casa als 26 anys i projecta tenir fills i hipotecar-se amb dues cases, a Can Diumenge i a la Costa Brava. Molts joves perceben que la societat els estableix una relació entre èxit, riquesa material i fama. És una visió distorsionada i pobra de la realitat que afecta molts joves, que genera un esquema simplificat de la vida que separa exitosos de fracassats. I justament aquesta darrera paraula genera una confusió que mina l'autoestima i la motivació. L'èxit *versus* el fracàs.

Èxit etimològicament ve del llatí i significa "sortida". Qualsevol sortida desitjada i traçada personalment amb compromís envers un mateix és un èxit. La consecució d'un objectiu, sigui

petit, de caràcter íntim, o gran i amb gran repercussió és un èxit. Ramon Llull parlava de memòria, enteniment i voluntat. I teologia a banda, és ben savi i cert que cal memòria per recordar i per aprendre. Enteniment per comprendre i interpretar les situacions presents. I voluntat per no defallir en els projectes que ens fixem. Per tant, cal educar també en l'esforç, l'adaptabilitat i la flexibilitat. Hi ha molts camins vàlids per assolir l'èxit desitjat. La vida comporta que moltes situacions projectades s'ensorrin per motius aliens o per una calibració de capacitats errònia, però tampoc no cal tirar la tovallola al primer intent i sí perseverar. Cal que tots eduquem en aquests valors i que els joves vegin que la gent que forma la societat adulta els serveixi de reflex i exemple. Aleshores podrem respondre a la pregunta:

És Andorra un país per als joves? Jo crec que sí.

I per acabar, reprenc la frase del Toni, l'últim noi que heu vist al vídeo. "És complicat ser jove, és complicat ser adult, res no és fàcil, però si no t'esforces encara et serà més complicat..."

Marc Pons i Martell,

conseller de Joventut, Esports i Noves Tecnologies del comú d'Andorra la Vella